

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

(Halvårlig regulering af dagpengenes højeste beløb, ændring af beskæftigelseskravet, ophævelse af aldersgrænsen i den frivillige sikring m.v.).

(Afgivet af socialudvalget den 23. maj 1977).

Udvalget, der har behandlet lovforslaget i en række møder, har modtaget skriftlige svar fra socialministeren på en række spørgsmål.

Skriftlige og/eller mundtlige henvendelser er modtaget fra

Dansk Arbejdsgiverforening,
 Danske Husmandsforeninger,
 De samvirkende danske Landboforeninger
 og
 Håndværksrådet.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, det konservative folkepartis, centrum-demokraternes, det radikale venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Behandlingen har alene drejet sig om halvårlig regulering af dagpengenes højeste beløb, ændring af beskæftigelseskravet, ophævelse af aldersgrænsen i den frivillige sikring m.v.

Det er flertallets opfattelse, at en forlængelse af barselhvile-perioden, herunder for de medhjælpende hustruer, trænger sig stærkt på og må overvejes i forbindelse med de økonomiske muligheder.

Ved en senere lovændring bør det overvejes at lempe på reglerne om bortfald af dagpenge, når de er under en vis størrelse.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) fremhæver, at i den nuværende arbejdsløshedssituation er det fem ugers reglens mildnelse, som er det socialt vigtigste i sygedagpengeloven. Derfor vil fremskridtspartiets stemmeafgivning først og fremmest bero på stillingen til dette punkt, og derfor indstiller fremskridtspartiet forslaget til *vedtagelse* med det af partiet stillede ændringsforslag nr. 1.

Et *andet mindretal* (venstres medlemmer af udvalget) finder, at vilkårene for erhvervsvirksomhederne — specielt de mindre — skal forbedres. Hvor der er tale om et rimeligt sikkerhedsnet, skal også de selvstændige erhvervsdrivende kunne nyde godt af samfundets sociale ordninger. Mindretallet finder, at de selvstændige erhvervsdrivende i højere grad, end tilfældet er i dag, bør ligestilles med den ansatte.

Mindretallet indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 5 og 11.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 2 og med de af mindretallet tiltrådte ændringsforslag nr. 3, 4, 6, 7 og 8.

Mindretallet erkender mange mindre erhvervsdrivendes vanskeligheder ved at udrrede dagpenge i den såkaldte 5 ugers periode. Denne vanskelighed giver sig ofte det udslag, at arbejdere ikke tør melde sig syge af angst for, at det skal gå ud over deres arbejde. Mindretallet mener ikke, at den løsning ved ændring af beskæftigelseskravet, der er foreslået i det foreliggende forslag, er den bedste. Den eneste virkelig holdbare løsning er, at alle arbejdsgivere indbetaler bidrag til dagpengefonden, der så til gengæld udreder sygedagpenge fra den første sygedag. Mindretallet har ikke fundet det hensigtsmæssigt at stille ændringsforslag om indførelse af en sådan ordning, men har indskrænket sig til at markere sit synspunkt i så henseende ved at stille ændringsforslag nr. 2, hvorved lovforslagets § 1, nr. 1, omhandlende ændring af beskæftigelseskravet, udgår.

Et fjerde mindretal (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 3-4, 6-10 og 12 samt med det af mindretallet tiltrådte ændringsforslag nr. 2, som mindretallet har kunnet tiltræde, da mindretallet ikke finder, at den ved lovforslaget foreslåede ændring tilgodeser de krav, der har været rejst fra arbejdside, specielt fra kvindelige arbejdere, om, at dagpengene udlægges af det offentlige fra den 1. sygedag, idet arbejdsgiverens forpligtelse i denne periode oprettholdes gennem indbetalinger i forhold til antal beskæftigede.

Ændringsforslag.

Til § 1.

Af et *mindretal* (Jørgen Junior (FP), Erleendsson (FP) og Ole Hovmand (FP)):

1) Foran nr. 1 indsættes som nyt nummer:
„01. I § 3, stk. 1, ændres „5 uger“ til: „1 uge“.“

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF)), tiltrådt af et *mindretal* (Tove Jørgensen (DKP)):

2) Nr. 1 udgår.

Af et *mindretal* (Tove Jørgensen (DKP)), tiltrådt af et *mindretal* (Ebba Strange (SF)):

3) Nr. 2 affattes således:

„2. § 10, stk. 1, affattes således:

„Dagpenge, der udbetales af arbejdsgiveren, skal sikre lønmodtagere fuld dækning for løntab og beregnes ud fra den enkelte lønmodtagers gennemsnitlige fortjeneste i forudgående kvartal.““

4) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

„02. § 10, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.“

Af et *mindretal* (Bertel Haarder (V) og Nathalie Lind (V)):

5) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

„03. I § 18, stk. 3, ændres „5 ugers“ til: „3 ugers“.“

Af *mindretallet under nr. 3*, tiltrådt af et *mindretal* (Ebba Strange (SF)):

6) Nr. 4 affattes således:

„4. § 24, stk. 1, affattes således:

„Dagpengene, der skal sikre lønmodtageren fuld dækning for løntab, beregnes ud fra den enkelte lønmodtagers gennemsnitlige fortjeneste i forudgående kvartal.““

7) Efter nr. 4 indsættes som nye numre:

„04. Efter § 24, stk. 1, indsættes som nyt stykke:

„Stk. 2. Ved langvarige sygdomsperioder eller sygdom under arbejdsledhedsperioder skal den sidste lønindtægt lægges til grund for beregning af dagpengene med tillæg af den beregnede lønudvikling inden for den pågældende lønmodtagers arbejdsområde.“

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

05. § 24, stk. 3, ophæves.“

8) Nr. 5 affattes således:

„5. § 26 ophæves.“

Af *mindretallet under nr. 3*:

9) Efter nr. 9 indsættes som nyt nummer:

„06. I § 33, stk. 1, ændres „14 uger“ til: „26 uger“.“

10) Efter nr. 10 indsættes som nye numre:
„07. I § 33, stk. 3, ændres „6 uger“ til: „26 uger“.

08. I § 35, stk. 1, ændres „4 uger“ til: „26 uger“.

Af mindretallet under nr. 5:

11) Efter nr. 10 indsættes som nyt nummer:

„09. I § 35, stk. 1, ændres „4 uger“ til: „14 uger“.

Af mindretallet under nr. 3:

12) Efter nr. 10 indsættes som nyt nummer:

„010. I § 35, stk. 2, udgår „dog kun i 4 uger“.

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ved ændringsforslaget begrænses arbejds-giverperiodens længde, der efter gældende lov er 5 uger, til 1 uge.

Skrækken for i 5 uger at skulle betale løn for en arbejdsindsats, der ikke ydes, er en af de væsentligste arbejdsløshedsskabere. Her må hurtigt gøres en indsats. Minimum herfor må være at ændre de 5 uger til 1 uge.

I tilfælde af ændringsforslagets vedtagelse vil eventuelle konsekvensændringsforslag blive udarbejdet til 3. behandling.

Til nr. 2.

Der henvises til mindretallets betænkningensudtalelse.

Til nr. 3.

Ved ændringsforslaget, der må ses i sammenhæng med ændringsforslag nr. 6, ophæves såvel det gældende generelle maksimum for dagpengene som det gældende specielle maksimum. Kombinationen af begrænsningerne har umuliggjort fuld dækning for løntabet.

Da udgiften i forbindelse med sygdom i nogle tilfælde endog overstiger en 100 pct. kompensation af indkomsten, f.eks. i form af fremmed hjælp, finder forslagsstillerne det urimeligt at opretholde en begrænsning

af dagpengeydelsen til 90 pct. af normalindkomsten.

I tilfælde af ændringsforslagets vedtagelse vil konsekvensændringsforslag blive udarbejdet til 3. behandling.

Til nr. 4.

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 5.

Det foreslås, at de gældende regler, der først giver den selvstændige ret til sygedagpenge efter 5 uger, ændres således, at denne ret indtræder fra 3 ugers dagen.

Forslagets gennemførelse indebærer en merudgift for det offentlige på 20 mill. kr. på årsbasis.

Til nr. 6 og 7.

Ved ændringsforslag nr. 6 foreslås indført samme beregningsmetode for dagpengene uden for arbejdsgiverperioden som inden for denne, jfr. ændringsforslag nr. 3.

Den ved ændringsforslag nr. 7 under 04 foreslåede regel er en konsekvens af det hovedsynspunkt, som ligger til grund for ændringsforslag nr. 3 og 6.

Den ved ændringsforslag nr. 7 som nr. 05 foreslåede ændring er en følge af ændringsforslag nr. 6.

I tilfælde af ændringsforslagernes vedtagelse vil eventuelle fornødne konsekvensændringsforslag blive udarbejdet til 3. behandling.

Til nr. 8.

Ved ændringsforslaget ophæves den særlige tidsbegrænsning for udbetaling af dagpenge til pensionister.

Forslagsstillerne ønsker denne afskaffet, idet de finder, at der med denne regel er tale om en diskrimination af pensionister.

Især fremhæver forslagsstillerne, at det strider mod det frivillige valg, at det i henhold til den omhandlede paragraf er muligt at tvinge en person til at søge pension i stedet for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Til nr. 9, 10 og 12.

Ved ændringsforslagene forlænges dagpengeretten til 26 uger ved barsel og adoption, hvad enten der er tale om lønmodta-

gere eller personer med dagpengegivende anden erhvervsindtægt.

Forslagsstillerne finder, at det af hensyn til såvel moder som barn ikke er tilstrækkeligt med de gældende barselhvileregler.

Betydningen af den nære tilknytning mellem moder og barn, specielt i den første levetid, er ofte nok blevet fremhævet bl.a. af psykologer og børnelæger, ligesom det gennem mange år har været et tilbagevendende krav fra kvindebevægelsens side at få udvidet barselhvilen.

I tilfælde af ændringsforslagenes vedtagelse vil eventuelle konsekvensændringsforslag blive udarbejdet til 3. behandling.

Til nr. 11.

Forslagsstillerne finder, at misforholdet mellem den ansattes og den selvstændiges ret til dagpenge i forbindelse med fødsel bør fjernes.

Den medhjælpende hustru og kvinder med dagpengegivende anden erhvervsindtægt har i dag kun ret til 4 ugers dagpenge i forbindelse med barsel, hvorimod en ansat har ret til 14 ugers barselorlov. Merudgiften ved denne ligestilling vil for det offentlige beløbe sig til cirka 7 mill. kr. på årsbasis.

Albertsen (S). Svend Andersen (Bornh.s a.) (S). Hjortnæs (S).

Inge Fischer Møller (S). Tastesen (S), Taanquist (S). Grethe Philip (RV).
formand.

Bertel Haarder (V). Nathalie Lind (V). Palle Simonsen (KF).

Yvonne Herløv Andersen (CD). Inge Krogh (KrF).

Jørgen Junior (FP). Erlendsson (FP), Ole Hovmand (FP).
næstformand.

Ebba Strange (SF). Tove Jørgensen (DKP).

Partierne DR og VS var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.